هیچ نا، بەڵام مەرگ … دەق: پابلۆ نیرۆدا … لە ئینگلیزیەوە: سۆران محەمەد

گۆڕستانە تەنیاکان لەوێدان،
گۆڕەکان پڕن لە ئێسکی بێ دەنگ،
دڵەکە بە تونێلەکەدا دەڕوا،
لە تاریکی خۆیدا، تاریکیی، تاریکیی،
وەك پاپۆڕی تێکشکاو دەمرین و دەچینەوە ناو ناخی خۆمان،
وەك ئەوەی لە دڵماندا نغرۆ بین،
وەك ئەوەی ژیابین و لە ژێر پێستەوە بکەوینە ناو گیانەوە.
*
لەوێدا لاشە هەن،
پێکان لە قوڕی ساردو لینج دروستبوون،
مردن وا لەناو ئێسکەکاندا،
وەك وەڕینێك و سەگیش دیار نەبێ،
لە شوێنێکەوە لە□ زەنگەکانەوە□ دەنگ دێ، لە گۆڕەکاندا لە هەندێ شوێنەوە،
باڵا دەکا لە هەوای شێدارەوە وەك فرمێسکەکانی باران.
*
هەندێکجار کفن دەبینم تەنیا
لە ژێر چارۆکە،
سەردەکەون بە مردنێکی زەردەوەبوو، لەگەڵ ئەو ژنانەی قژێکی مردوویان هەیە،
لەگەڵ ئەو نانەوایانەی رەنگیان سپییە وەك فریشتە،
و کچە گەنجە راماوە□ شووکردوەکان بە دادنووس،
سندوقەکانیش سەرەوژوور بە رووباری ستوونی مەرگدا دەڕۆن،
رووبارە مۆرە تێخەکە،
دەجوڵێن بەرەو ژوور لەگەڵ چارۆکەکان کە پڕ بووە لە سەدای مەرگ،
پڕ بووە لە دەنگی مەرگ کە بێدەنگییە.
*
مەرگ دەگات لە نێو هەموو ئەو دەنگانە
وەك پێڵاوێکی بێ پێ، وەك چاکەتێك هیچ پیاوێکی تیا نەبێت،
دێت و لەدەرگا دەدا، بە مستیلەیەکی ناو بێش، و لە هیچ

پەنجەیەکیشدا نییە،
دێت و هاوار دەکات بۆ دەم، بۆ زمان، بۆ گەروو.
لەگەڵ ئەمانەشدا هەنگاوەکانی دەبیسترێن
و پێشاکەکەی دەنگێکی کپی لێوەدێ وەك هی درەختەکان.
*
دڵنیا نیم، هەر کەمێ تێدەگەم، بەزەحمەت دەبینم،
لاموابێ گۆرانیی رەنگی وەنەوشەیەکی شێدارە،
لەو وەنەوشەیەی لە ماڵەوەدایە لەسەر زەوی،
چونکە رەنگی دەموچاوی مەرگ سەوزە،
و روخساری مەرگیش کە ئەیبەخشێ هەر سەوزە،
لەگەڵ فراوانبوونی شێی گەڵای وەنەوشە
و رەنگی خەمینی زستانێکی تاڵ.
*
وەلێ مەرگیش تێدەپەڕێت بە جیهانداو پێشیوەیتی وەکو گسك،
زەمین دەپێچێتەوە، لە لاشەی مردووان دەگەڕێ،
مەرگ لە ناو گسکدایە،
گسك زمانی مەرگە لە دوای لاشەکان دەگەڕێ،
ئەوە دەرزی مەرگە بە دوای دەزوودا دەگەڕێ.
*
مەرگ لە سەر جێنووستنەی نوشتێنراوەێکاندایە:
ژینی دەگوزەرێنێ بە خەوتن لە سەر دۆشەکی سست،
لە بەتانییە رەشەکاندا، لە ناکاو هەناسەکان دەردەکا:
دەنگێکی خەمباری لێوەدێ و بەرگە دۆشەکەکان دەئاوسێنێ،
و قەرەوێڵەکان رووەو بەندەر شەپۆل دەبێن
لەوێ مەرگ چاوەڕوانە، پێشاکی فەرماندەی دەریاوانی وا لەبەرە.
....

بایۆگرافی شاعیر:

شاعیری چیللی پابلۆ نیرۆدا ١٢/٧/١٩٠٤ – ٢٣/٩/١٩٧٣ لەمێردمناڵییەوە بە شیعر ئاشنابووە ، دائەنرێت بە یەکێك لە شاعیرە دیارە جیهانییەکانی سەدەی بیستەم ، کاریگەریی بەسەر زۆر لە خوێنەرانەوە بووە، لە ژیانیدا زۆر چەرمەسەری بینیوەو زۆر جێ گۆڕاوە، بەشداری لە شۆڕشی ئیسپانیا کردووە، زۆر کاری جۆراوجۆریشی کردووە لەوانە: کاری دبلۆماتیکی کردووە، لە ساڵی ١٩٤٨ هەڵهات بۆ ئەرجەنتین، لەساڵی ١٩٧١ خەلاتی نۆبڵی بۆ ئەدەب وەرگرت. لە کۆتایی ژیانیدا تووشی شێرپەنجە بوو، بەڵام بە نەخۆشی دڵ کۆچی دوایی کرد.

هەرچەندە لەمدواییانەدا دەنگوباسی ئەوە گەرم بوو کە لە لایەن رژێمی دیکتاتۆری ئەوسای چیللیەوە ژەهرخوارد کرابێت.
گابریل گارسیا مارکیز، نۆڤڵ نووسی کۆلۆمبی سەبارەت نیرۆدا وتوویەتی " گەورەترین شاعیری سەدەی بیستە لە ناو هەموو زمانەکاندا" .

سەرچاوەکان:

poets.org/poetsorg/poem/nothing-death

en.wikipedia.org/wiki/Pablo_Neruda

..…………………………………………

کۆتایی

****

بۆ زانیاری زیاتر دەربارەی ئەم دەقە، لێرەدا دەقەکەمان بە زمانی ئینگلیزی بۆ بەڕێزتان داناوە، گەر پێویستان بوو.

Nothing But Death

Pablo Neruda, 1904 – 1973

There are cemeteries that are lonely,
graves full of bones that do not make a sound,
the heart moving through a tunnel,
in it darkness, darkness, darkness,
like a shipwreck we die going into ourselves,
as though we were drowning inside our hearts,
.as though we lived falling out of the skin into the soul

And there are corpses,
feet made of cold and sticky clay,
death is inside the bones,
like a barking where there are no dogs,
coming out from bells somewhere, from graves somewhere,
.growing in the damp air like tears of rain

Sometimes I see alone
coffins under sail,
embarking with the pale dead, with women that have dead hair,
with bakers who are as white as angels,
and pensive young girls married to notary publics,

caskets sailing up the vertical river of the dead,
the river of dark purple,
moving upstream with sails filled out by the sound of death,
.filled by the sound of death which is silence

Death arrives among all that sound
like a shoe with no foot in it, like a suit with no man in it,
comes and knocks, using a ring with no stone in it, with no finger in it,
comes and shouts with no mouth, with no tongue, with no throat.
Nevertheless its steps can be heard
.and its clothing makes a hushed sound, like a tree

I’m not sure, I understand only a little, I can hardly see,
but it seems to me that its singing has the color of damp violets,
of violets that are at home in the earth,
because the face of death is green,
and the look death gives is green,
with the penetrating dampness of a violet leaf
.and the somber color of embittered winter

But death also goes through the world dressed as a broom,
lapping the floor, looking for dead bodies,
death is inside the broom,
the broom is the tongue of death looking for corpses,
.it is the needle of death looking for thread

Death is inside the folding cots:
it spends its life sleeping on the slow mattresses,
in the black blankets, and suddenly breathes out:
it blows out a mournful sound that swells the sheets,
and the beds go sailing toward a port
.where death is waiting, dressed like an admiral